

ОПТИМАЛЬНІ ПРОПОРЦІЇ РОЗПОДІЛУ ТА ПЕРЕРОЗПОДІЛУ ВВП

*Герасименко О. Є., здобувач вищої освіти групи Ф 3/1
Миколаївський національний аграрний університет*

У роботі розглянуто оптимальні пропорції розподілу та перерозподілу внутрішнього валового продукту. Наведено особливості ринкової та адміністративної економіки. Відображено характерні риси моделей ринкової економіки за рівнем централізації ВВП.

***Ключові слова:** адміністративна економіка, валовий внутрішній продукт, ринкова економіка, рівень централізації.*

В процесі розподілу ВВП держава повинна обирати оптимальну модель, що зможе задовольнити усі потреби учасників бюджетних відносин,

підтримуючи при цьому співвідношення виробництва та споживання матеріальних благ. Розподіл валового внутрішнього продукту проводиться за моделями ринкової та адміністративної економіки [1].

Дослідженням питань оптимального розподілу та перерозподілу ВВП займалися вітчизняні науковці, до числа яких належать: О. Сніжко [1], С. Коновал-Львівська [3], та інші.

Адміністративна модель економіки полягає у повній централізації національного доходу у бюджеті, виключаючи можливість розподільчих відносин. Дана модель є закритою і має ряд суперечливих реалій:

- неможливість відстеження реальних доходів;
- доходи юридичних та фізичних осіб не відображаються як вклад у формуванні національного доходу;
- неможливість достовірного визначення рівня оподаткування;
- відсутність стимулів до продуктивної роботи.

Модель ринкової економіки передбачає спочатку розподіл реалізованого національного доходу між тими, хто приймав участь у його створенні, а потім у вигляді податків – надходження до бюджету. Дана модель має ряд переваг:

- точне відображення рівня доходів юридичних та фізичних осіб;
- достовірність визначення рівня оподаткування;
- наявність стимулів до збільшення доходів, через зростання обсягів виробництва та підвищення продуктивності праці.

Саме ринкові відносини встановлюють оптимальні пропорції між заробітною платою та прибутком, виходячи із того, що з одного боку, кожен суб'єкт зацікавлений у збільшенні власної частки, а з іншого – кожен суб'єкт зацікавлений у доходах іншого [2].

Модель ринкової економіки за рівнем централізації ВВП виділяє три основні моделі:

— американська – полягає у самозабезпеченні фізичних та самофінансуванні юридичних осіб. Рівень бюджетної централізації складає 25-30% з мінімальним рівнем фінансового втручання;

— західноєвропейська – рівень централізації складає 35-45%, що зводить до паралельного функціонування державних та комерційних установ соціальної сфери;

— скандинавська – рівень централізації складає 50-60%, що характеризує розгалуженість державної соціальної сфери. Дана модель можлива за високого рівня ВВП на душу населення, а також високого рівня культури і свідомості населення [2].

За даними 2018 р. Міжнародної фінансової корпорації та Світового банку, Україна посідає 165 місце із 185 за рівнем сплати податків. Узагальнений показник податкового індикатора складає 22,5 платежів на рік, при використанні 391 годин на рік на обчислення та сплату податків, що визначає податкове навантаження на рівні 44,7%. Дана тенденція характеризує складність адміністративних бар'єрів.

Найбільш прийнятною моделлю для України за рівнем державної централізації є західноєвропейська. Беручи до уваги існуючі моделі та розробляючи власну, Україна повинна оптимізувати розподіл ВВП за допомогою державного бюджету, що дозволить задовольнити усі потреби суб'єктів відносин розподілу.

Література:

1. Сніжко О. Методологічний еkleктизм у трактуванні сутності фінансової системи. *Міжнародна економічна політика*. 2014. № 2 (21). С. 99-119.

2. General government deficit Total, % of GDP. URL: <https://data.oecd.org/gga/general-government-deficit.htm> (дата звернення 19.03.2019).

3. Коновал-Львівська С. Е. Фінансова політика держави і проблеми державного регулювання фінансових систем перехідного типу. *Збірник науково-технічних праць «Науковий вісник»*. 2016. Вип. 16.2. С. 272-280.

4. Сіренко Н. М. Інноваційний розвиток аграрного сектора економіки в контексті глобалізації та євроінтеграції URL: <https://clck.ru/EqsZN>. (дата звернення 21.09.2019).

Annotation

The paper deals with optimal proportions of distribution and redistribution of the gross domestic product. Features of market and administrative economy are given. The characteristics of market economy models by the level of centralization of GDP are reflected.

Key words: *administrative economy, gross domestic product, market economy, level of centralization.*

*Науковий керівник – Мікуляк К. А.,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*